

10. JAK ŽÍT SEXUALITU V ČISTOTĚ?

JAKÝ JE LIDSKÝ VÝZNAM SEXUALITY?

- Již na lidské rovině je sexualita v člověku velmi důležitá. Stručně:
 - sexualita je zasazena do linie bytí osoby, je to její určité strukturální uzpůsobení, charakterizuje její bytí a aktualizuje je ve vztahové dimenzi k druhému: být s druhým a pro druhého;
 - muž a žena jsou svou tělesným uspořádáním zaměřeni jeden na druhého: různorodost a originalita umožňují vzájemnost, doplnění a sjednocení;
 - sexuální povaha lidské bytosti a lidská schopnost plodit jsou podivuhodně nadřazeny všemu tomu, co se děje na nižších stupních života (GS 51);
 - sexualita ovlivňuje všechny aspekty lidské osoby v jednotě jejího těla a duše. Dotýká se zvláště citů, schopnosti milovat a plodit a všeobecně se dotýká náklonnosti k navázání vztahů společenství s druhými (KKC č. 2332);
 - lidská osoba podle úsudku vědců naší doby je tak hluboce ovlivněna v každém svém výrazu sexualitou, že musí být považována za jeden z faktorů, které dávají životu každého člověka hlavní rysy, které ho odlišují. Z pohlaví odvozuje lidská osoba charakteristiky, které jí v rovině biologické, psychologické a duchovní činí mužem nebo ženou, a velmi tak podmiňují cestu rozvoje ke zralosti a jejího zařazení ve společnosti;
 - sexualita se svými projevy je postavena na křížovátku mezi biologickým a psychickým, mezi přírodou a kulturou, mezi osobní identitou – jejíž antropologický význam je obrovský – a mezi jejími přirozenými a kulturními podmínkami;
 - zároveň ale osoba překračuje svou sexualitu, tudíž se jí nemůže nechat zotročit.

- Sexualita proto není:
 - nějaký náhodný nebo druhotný aspekt osoby;
 - nějaká kulturní nebo sociální konstrukce;
 - nějaký přechodný prvek.
- Sexualita je rozdílná v muži (mužství) a v ženě (ženství):
 - rozdíl mezi mužem a ženou je podstatný prvek v osobě, konstitutivní prvek identity osoby. Mužská nebo ženská sexuální identita, nakořlík je ontologickou specifičností jedince, patří k jedinečnému a neopakovatelnému charakteru lidské osoby a charakterizuje ji v jejích mnohonásobných dimenzích;
 - sexuální rozdíly mezi mužem a ženou, přestože se projevují jistě fyzickými znaky, vskutku překračují to, co je pouze tělesné a dotýkají se samotného tajemství osoby. Každá osoba je určena svou vlastní sexuální identitou. Osoba je mužem nebo ženou od svého početí, a je tím nezvratně nakořlík se její genotyp, to znamená komplex genetických rysů jedince, nachází ve všech zárodečných buňkách mužského nebo ženského těla.

JAK KŘEŠŤANSKÁ VÍRA OCEŇUJE SEXUALITU?

- Křesťanská víra přijímá a doplňuje všechny pozitivní aspekty, které již v lidské rovině sexuálně charakterizují osobu.
- Zvláště křesťanská víra dává do úzké souvztažnosti sexualitu s určitou pojetím a uskutečněním lásky: ne lásky jako žádostivosti, která vidí pouze předměty, aby uspokojila své vlastní choutky, ale lásky jako přátelství a darování se a obětování se, kdy uznává a miluje osoby pro ně samotné a kvůli jim samotným. Je to láska schopná štědrosti, podobná lásce Boha; miluje druhého (tj. chce

dobro pro druhého), protože ho uznává za hodného lásky, tedy toho aby byl milován. Je to láska, která plodí společenství mezi osobami, protože každý považuje dobro toho druhého za své vlastní dobro. Je to dar sebe učiněný pro toho, který je milován, ve kterém se objevuje a uskutečňuje vlastní dobrota ve společenství osob a učí se hodnotě toho, když je milován a když miluje, hodnotě toho být milován a milovat. (VS, č.9).

- Kromě toho v křesťanské vizi má důležitost sexuality ještě hlubší motiv, neboť:
 - Rozdíl mezi pohlavími patří ke specifickému způsobu, kterým existuje Boží obraz (Imago Dei): bytí Božím obrazem se projevuje od počátku lidských dějin v sexuální charakteristice: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil (Gn 1,27).
 - Když muž a žena spojují tělo z jejich ducha v postoji úplné otevřenosti a darování sebe, vytvářejí nový obraz Boha. Jejich spojení v jedno tělo neodpovídá pouze a jednoduše nějaké biologické nutnosti, ale odpovídá úmyslu Stvořitele, který je vede, aby spolusdíleli štěstí z toho, že jsou učiněni k Jeho obrazu.
 - Sexuální specifičnost v lidské osobě je zesílena vtělením Věčného Slova Božího. Ono přijalo lidskou přirozenost ve své totalitě, přijalo pohlaví, ale stalo se člověkem v obou dvou smyslech tohoto výrazu: jako člen lidského společenství a jako bytost mužského pohlaví.
 - Vtělení a vzkříšení Krista také rozšiřují původní sexuální identitu Božího obrazu (Imago Dei) do věčnosti. Vzkříšený Pán zůstává mužem; posvěcená a oslavená osoba Matky Boží, nyní vzatá tělesně do nebe, je dále ženou.
- Tato lidsky křesťanská koncepce sexuality zabraňuje, aby
 - osoby byly používány na způsob užívání věcí;

- aby sexualita byla považována jako měřítko všeho mimo morální normy, kde nejsou ve hře hodnoty i nehodnoty, ale jenom osobní choutky, o kterých není nikomu dovoleno vyslovit morální úsudky. Nárok klást sexualitu mimo nebo nad jakýkoliv morální řád, do jakési sféry nedotknutelných práv, je ovocem radikální kultury, jakéhosi extrémního individualismu, ve kterém hodnoty se stávají výlučným produktem mylného pojetí svobody jednotlivce.

EXISTUJE NĚJAKÁ NADŘAZENOST JEDNOHO POHLAVÍ NAD DRUHÝM?

- Bible nedává žádný podnět k představě přirozené nadřazenosti mužského pohlaví vůči ženskému pohlaví. Navzdory jejich rozdílu mají obě dvě pohlaví implicitní rovnost a stejnou důstojnost.
 - Bůh tím, že stvořil člověka jako „muže a ženu“, dává osobní důstojnost stejným způsobem „muži i ženě“, obohacuje je nezczitelnými právy a odpovědností, které jsou vlastní lidské osobě (Jan Pavel II., Familiaris consortio 22). Muž a žena jsou k Božímu obrazu stvoření stejně;
 - Oba dva jsou osoby obdařené rozumem a vůlí a schopné usměřňovat svůj život užíváním svobody.
- Rovnost mezi pohlavími v rozdílnosti, vzájemnosti a ve vzájemném doplňování se (tzv. komplementaritě):
 - každý uskutečňuje zvláštním způsobem vlastní sexuální identitu;
 - muž a žena potřebují jeden druhého, aby dosáhli plnosti života;
 - je třeba ocenit originalitu a specifičnost muže a ženy v rodině, ve společnosti, v církvi;
 - původní přátelství a harmonice mezi mužem a ženou byla vážně zkompromitována hříchem, stejně jako realizace pozitivnosti lidského těla.

JAKÁ JE POZITIVNÍ HODNOTA LIDSKÉHO TĚLA?

- Křesťanská víra má pozitivní pojetí těla díky skutečnosti, že:
 - je darem Boha Stvořitele;
 - bylo přijato Kristem při vtělení;
 - je prostředkem vykoupení - Kristovo obětované a vzkříšené tělo;
 - je chrámem Ducha Svatého;
 - je povoláno ke vzkříšení na konci tohoto světa.
- Křesťanská víra tvrdí, že lidská bytost
 - nemá tělesnost, ale je tělesností;
 - je jednotou těla a duše jako vtělený duch;
 - je povolána k lásce jako vtělený duch, to znamená duše a tělo v jednotě osoby. Lidská láska zahrnuje také tělo a tělo vyjadřuje také lásku duchovní. Sexualita tudíž není něco čistě biologického, ale týká se spíše intimního jádra osoby. Užívání sexuality jako fyzického darování se má svou pravdivost a dosahuje svého plného významu, když je vyjádřením osobního se darování muže a ženy až do smrti.
- Zároveň si je křesťan vědom toho, že na začátku světa byl prvotní hřích, který zranil pozitivní hodnotu těla. Od té doby je proto taková pozitivní hodnota těla pro osobu projektem, který má uskutečnit také s námahou a odříkáním. A přece to není projekt nemožný - Kristus přišel, aby umožnil uskutečnění takového plánu.

JAKÝ JE PROJEKT O TĚLE, KTERÝ SE MÁ USKUTEČNIT?

Vědomí toho, že je stvořena Bohem k Jeho obrazu, vede osobu k uvědomění si toho, že je darem obdrženým od Jiného. Z takového bytí darem vyplývá závazek, plán závazku být darem s druhým a pro druhého skrze ovládnutí sebe a darování sebe. Tak se uskutečňuje snubní rozměr těla, to je schopnost vyjádřit lásku: právě tu lásku, ve

teré se člověk stává darem a prostřednictvím tohoto daru uskutečňuje sám smysl svého bytí a existence.

JAK KATOLICKÁ CÍRKEV HODNOTÍ MASTURBACI?

- Katolická církev tvrdí, že masturbace je čin vnitřně těžce nezřízený. Hlavním důvodem je, že ať má jakýkoliv motiv, tak dobrovolné užití sexuální síly mimo rámec normálních manželských vztahů odporuje podstatně jejímu účelu (Kongregace pro víru, deklarace *O některých otázkách sexuální etiky* z 29. 12. 1975). Při masturbaci je pohlavní potěšení vyhledáváno mimo pohlavní vztah, který je vyžadován mravním řádem. Tento mrazní vztah uskutečňuje v kontextu pravé lásky úplný smysl vzájemného darování se a lidského plazení.
- Abychom nakonec formulovali správný úsudek o mravní odpovědnosti jednotlivců a abychom správně orientovali pastorační činnost, budeme brát v úvahu afektivní nezralost, sílu získaných návyků, stav úzkosti a další psychické a sociální faktory, které mohou oslabit, ba přímo omezit na minimum mravní zavinění (viz KKC, č. 2352)

JAKÉ JE HLAVNÍ KRITÉRIUM MRAVNOSTI SEXUÁLNÍHO AKTU?

Je to respektování účelu tohoto aktu, které garantuje jeho mravní počestnost.

JAKÝ JE CÍL POHLAVNÍHO AKTU?

Sexuální akt má dva významy, které se mají uskutečnit. Význam spojivý a plodivý:

- jsou zahrnuty neoddělitelně obě osobní dimenze - tělesná a duchovní. V tělesném obdarování se muž a žena respektují a přijímají se jako darování se a přijímání se, jako úplné a definitivní společenství;

- muž a žena vyjadřují exkluzivním způsobem vzájemný a nezištný dar specifické lásky: lásky úplné, věrné a nerozlučitelné jednoho pro druhého. Protože sexuální styk zahrnuje všechny dimenze osoby (fyzickou, psychickou, afektivní, duchovní), tak zahrnuje také tyto rysy lásky;
- s plodivým významem se zároveň vyjadřuje současně otevřenost k daru života: k dítěti přijatému jako osoba, dar, příslib a úkol.
- Mezi dvěma významy pohlavního aktu existuje neoddělitelné spojení, které Bůh chtěl a které člověk nemůže porušit z vlastního popudu. Když pohlavní akt svou intimní strukturou spojuje hlubokým poutem manžele, činí je aktéry plození nových životů podle zákonů vepsaných do samotného bytí muže a ženy.
- Při zachování obou těchto podstatných aspektů – spojivého a plodivého – zachovává pohlavní akt integrálně smysl vzájemné a pravé lásky a jejího zaměření na nejvyšší povolání člověka k otcovství a mateřství (viz Donum vitae, č. 4). Pokus oddělit užívání sexuality od odpovědné otevřenosti k životu, tak či tak je souměrně protikladný a pokus vykořenit lidské plození z manželského kontextu mezi mužem a ženou představuje vážnou ránu pro pravdu lásky a pro důstojnost osob.

PROČ KŘESŤANSKÁ VÍRA VYHRAZUJE POHLAVNÍ AKT POUZE PRO RÁMEC SVÁTOSTI MANŽELSTVÍ?

- Křesťanská víra vyhrazuje pohlavní akt pouze do rámce svátosti manželství, protože jenom v manželství se mohou plně a neoddělitelně uskutečnit oba dva významy pohlavního aktu.
- Zřejmost a exkluzivita manželské lásky se vyplývají z jejich základních kvalit: z lidskosti (vnímatelná a duchovní), svobody, darování se (nabídnutí se, obětování se), totálnosti, jednoty ze

statutu sociálního a církevního, z věrnosti, nerozlučitelnosti, plodnosti, svátostnosti.

- K této manželské lásce a jenom k ní patří sexuální darování se, které se uskutečňuje opravdu lidsky, pouze když je nedílnou součástí lásky, ke které se muž a žena zavážou zcela jeden vůči druhému až do smrti.
- Aby uskutečnili tento cíl, mohou počítat s Boží milostí, která je vlastní a specifická pro svátost manželství. Ale je také potřebné osobní úsilí každého z manželů. Proto ne vždy se uskutečňuje takový cíl.
- Ale když oba dva manželé respektují a sledují oba dva významy manželského vztahu, tak
 - chválí a děkují Bohu;
 - dobrořečí mu;
 - ukazují a ztělesňují nezištnou, věrnou a nerozlučitelnou lásku Boží;
 - navzájem se posvěcují;
 - působí růst svatosti vlastní rodiny, církve, lidstva.

JAKÝ VÝZNAM MÁ ZDRŽOVAT SE POHLAVNÍHO AKTU MIMO MANŽELSTVÍ A NĚKDY TAKÉ V MANŽELSTVÍ?

- Je to důležité nejen z hlediska odřeknutí se, z hlediska oběti, ale také z hlediska úcty k vlastní pohlavnosti, která je nazírána a prožívána v dimenzích lidských a křesťanských hodnot, které byly popsány výše.
- Zdržení se sexuálních vztahů kromě toho, že se vyloučí riziko nechtěného plození, může také:
 - být autentickým znamením pozornosti, respektu, úcty, autentické a plné lásky vůči druhému;
 - nabídnout terapeutickou službu, to znamená, že může nabídnout účinnou pomoc k prožívání pohlavního aktu v rámci manželství s větším oddáním se a větší intenzitou lásky. Očekávání může

zvětšit, očistit a zdokonalit touhu vzájemného darování se a může rozvinout počestná a čistá láskyplná manželská gesta;

- rozvinout přípravnou funkci: být dobrým tréninkem k respektování manželské věrnosti uvnitř manželství, zvláště v obdobích dočasné nebo delší nepřítomnosti manžela nebo ve chvílích indispozice nebo nemoci jednoho či druhého;
- napomáhat poznání sebe a sebeovládání, což dává vyšší lidskou hodnotu samotné osobě. Ano, vyžaduje to stálou snahu, ale díky svému blahodárnému vlivu může osoba rozvíjet integrálně vlastní osobnost a obohacovat ji duchovními hodnotami: to přináší ovoce radosti a pokoje, ulehčuje to řešení dalších problémů, napomáhá to pozornosti vůči druhému, pomáhá to překonávat egoismus, nepřítel pravé lásky, prohloubit smysl pro zodpovědnost. „Čistota nás soustředí a znovu nás přivede k oné jednotě, kterou jsme ztratili roztržitostí.“ (svatý Augustin, Vyznání 10, 29-40).
- Ale jestliže je důležité zdržet se pohlavního aktu pro výše uvedené motivy, tak ještě důležitější je to z důvodu uskutečnění ctnosti čistoty.

CO JE ČISTOTA?

Čistota:

- je radostné potvrzení toho, kdo umí žít dar sebe a je svobodný od každého egoistického otroctví; činí osobu harmonickou, působí, že zraje a naplňuje se vnitřním pokojem; činí nás schopnými respektovat druhé, protože nám umožňuje vidět v nich osoby, které mají být v úctě nakolik jsou stvořené k Božímu obrazu a skrze milost jsou Božími dětmi, znovuzrozené Kristem, který „vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla“ (1. Pt 2,9);
- je to transparentnost, úschovna obdrženého daru, cenného a bohatého,

daru lásky v pohledu na dar sebe samého, který se realizuje ve specifickém povolání každého. Čistota je tudíž ona duchovní energie, která umí bránit lásku před nebezpečím egoismu, agresivity a dokáže ji podněcovat k jejímu úplnému uskutečnění;

- je mravní ctností formovanou láskou, ale je stejně i ctností spojenou s dary Ducha Svatého, především s darem zbožnosti a s tím, co přichází od Boha (donum pietatis).

PROČ JE DŮLEŽITÁ ČISTOTA?

Protože dovoluje žít:

- vlastní osobní důstojnost v plnosti při zahrnutí fyzických, psychických, afektivních kvalit, ducha i těla v celkovém plánu života: dvojí v jednom, jen jedno srdce a jen jednu duši, jedno společenství života a lásky;
- vlastní sexualitu uvnitř lásky, která je chápána jako radostná a vzájemná a definitivní, jako darování sebe druhému;
- sebeovládání jako ctnost: Sebeovládání je dlouhodobá věc, věc, které se dlouho učíme. Nemůžeme ho považovat za získané jednou provždy. Předpokládá úsilí začínat vždy znovu v každém údobí života. Vyžadované úsilí může být větší v určitých obdobích, například v těch, kdy se osoba formuje, v dětství a dospívání (KKC, č. 2342);
- očekávání jako cenný moment růstu a uskutečnění pravé lásky;
- vztah k vlastnímu tělu v jeho integrálním významu, lidském a křesťanském;
- čisté a pravé přátelství vůči bližnímu jako duchovní společenství.

JAKÉ CHARAKTERISTIKY MÁ ČISTOTA?

- je uskutečňována buď v manželství, nebo v panenství;
- zná zákony růstu, který pochází skrze uvedené etapy od nedokonalostí a často i hříchů. Ctnostný a čistý člověk je budován den po dni skrze svá četná a svobodná rozhodnutí: proto člověk poznává, miluje a naplňuje morální dobro podle stupně svého vlastního růstu (KKC, č. 2343);
- vyžaduje postupnou a integrální výchovu vůle, citů a emocí;
- činí toho, kdo ji praktikuje svědkem věrnosti a Boží něhy před bližním. Ukazuje na učedníka jako na následovníka a napodobovatele toho, který si nás vybral za své přátele, zcela se nám dal a učinil nás účastnými své božské přirozenosti. Čistota je příslibem nesmrtelnosti (KKC, č. 2345-2346);
- zahrnuje:
 - integritu osoby: čistá osoba uchovává neporušenost sil života a lásky, které jsou v ní také prostřednictvím kardinální ctnosti mírnosti, která směřuje k tomu, aby řídila rozumem vášně a choutky smyslnosti (KKC, č. 2341);
 - integritu daru sebe: čistá osoba integruje sexualitu do osoby. Sebeovládání je zaměřeno na darování sebe, je to škola osobního dávání se;
- chrání sexualitu před jejím zmanipulováním, chrání ji před jejím znehodnocením a znovu ji obnovuje jako přímo božská tajemství, jako setkání s druhým, které je předzvěstí setkání s Bohem;
- vyhýbá se:
 - zredukování osoby na pouhý nástroj, na vlastnění jako by osoba byla nečistý objekt;
 - vpadnutí do individualistických a egoistických zájmů;

- vzniknutí hořkých plodů vykořisťování a násilí.
- Čistota proto není:
 - odmítání sexuality;
 - podcenění hodnot požadavků sexuality.

JSOU VŠICHNI POVOLÁNÍ ŽÍT ČISTOTU?

- Každá osoba je povolána k čistotě podle vlastního životního stavu. Požadavky této ctnosti jsou aktuální pro všechny: pro mladé, pro manželské dvojice, pro svobodné, pro zasvěcené osoby.
- Způsoby praktikování čistoty se jistě liší podle životního stavu; akty spojené s pohlavností jsou mravně dobré jen v rámci manželství, ve kterém jejich vykonávání zůstává nicméně řízeno touto stejnou ctností čistoty.
- Čistota musí rozlišovat osoby v jejich různých životních stavech: u některých je to panenství nebo zasvěcený celibát, což je vynikající způsob, jak se snadněji věnovat pouze Bohu s nerozděleným srdcem; u jiných způsobem, který je určen pro všechny mravním zákonem a podle toho, zda jsou v manželství nebo svobodní. Osoby v manželství jsou povolány, aby žily manželskou čistotou, jiné osoby praktikují čistotu ve zdrženlivosti.
- Zasnoubení jsou povoláni žít čistotu ve zdrženlivosti. Jsou tak podrobni zkoušce a budou objevovat vzájemnou úctu, budou se trénovat ve věrnosti a v naději, že obdrží jeden druhého od Boha. Vyhradí do doby manželství projevy něžnosti, které jsou vlastní manželské lásce. Budou si navzájem pomáhat růst v čistotě (KKC, č. 2349-2350).
- Křesťanská tradice vždy potvrzovala hodnotu panenství a celibátu, které podporují vztahy čistého přátelství mezi osobami a v této době jsou znamením eschatologického uskutečnění veškeré stvořené lásky v nestvořené lásce Blažené Trojice.

JE SNADNÉ ŽÍT ČISTOTU?

Věrnost požadavkům čistého života může být těžká a může vyžadovat oběti. Ale těžké neznamená nemožné.

Čistota je ovocem:

- milosti Boží: Je také darem Božím, je to milost, ovoce Ducha. Duch Svatý dává napodobování Kristovy čistoty tomu, kdo byl znovuzrozen z vody křtu (KKC, č. 2345);
- osobního úsilí: Kdo se utíká s důvěrou k modlitbě a ke svátostem, může vítězně bojovat proti pokušením a vítězství, které si odnáší, jsou pramenem duchovní radosti;
- kulturního úsilí, které má celá společnost uvádět do praxe. Je pravda, že v naší přeerotizované společnosti nám mnohé hlasy podsouvají, že odporovat značným neodolatelným impulsům může způsobit psychickou nerovnováhu. Ale to znamená, že nevidíme, nakolik může osoba růst a statečně brát na sebe odpovědnost a ovládat vlastní instinktivní popudy. Už filozofické důvody nám to dávají tušit. Ve světle víry pak tento boj o svobodu dostává nový rozměr.

JAK VYCHOVÁVAT K ČISTOTĚ?

- Výchova k čistotě vyžaduje:
 - výchovné úsilí zaměřené k pohlavnosti, které vychází od nejútlejšího věku skrze rodiče v první chvíli a následně skrze vychovatele při podporování růstu osoby zosobněným dialogem, příkladem a modlitbou. Sexuální poznatky jsou vždy vloženy do kontextu výchovy k lásce, a musí být vždy pozitivní, opatrné, jasné a delikátní;
 - nabídku výchovných kurzů k lásce, k citovosti pro rodiče, pro ty, kdo formují, pro děti. Katolická církev tvrdí, že sexuální výchova, která je základním právem rodičů, se musí uskutečňovat pod jejich pečlivým vedením, ať už je to doma, nebo ve výchovných centrech, které oni vybrali a které jsou jimi kontrolovány. V tomto smyslu církev zdůrazňuje zákon subsidiarity, který je škola povinna dodržovat, když spolupracuje na sexuální výchově a dělá to ve stejném duchu, ve kterém to dělají rodiče;
 - správné vedení sexuality vzhledem k sexualitě, k lásce, k pohlavnosti, aby bylo vidět, jak v perspektivě víry může být „tento svět vášní“ urovnán a prožíván zralým způsobem muži i ženami;
 - pomoc mladým lidem takovým způsobem, že dojdou k tomu, aby si dali odpovědi, aby objevili důvody, motivy a radost k tomu, aby mohli na sebe vzít v čistotě určitý životní styl;
 - výchovu smyslů, která by nebyla ani hloupým souhlasem s nimi, ani synonymem umrtvování a odříkání, ale spíše pokusem nechat vystoupit to nejlepší z vlastního těla skrze určitou disciplínu nebo sebekontrolu: kontrolu, která by byla kritická, rozumová, volní, učiněná na základě hodnotové stupnice osoby.
 - čistotu myšlení, úmyslu a pohledu skrze disciplínu citů, obrazotvornosti a skrze odmítnutí jakéhokoliv zalíbení v nečistých myšlenkách;
 - také výchovu ke všem dalším lidským a křesťanským ctnostem, zvláště tím způsobem ke křesťanské lásce, která je charakterizovaná úctou, altruismem a službou;
 - odmítnutí „vyvyšování těla“, které je fyzické pro „laickou morálku“, se kterou musí počítat dospívající a mladí, kteří jsou pohroužení do poselství a do obrazů mladého, krásného a žádoucího těla, které nestárne a je připravené těšit se z různých užívání si, tělo, které může být stále obnovováno v tělocvičně, v beauty centru, zásahy estetické chirurgie;
 - očištění společenského prostředí osvobozením se od rozšířeného erotismu,

od morbidní zvědavosti, od uvolněných mravů.

- V rezoluci Evropského parlamentu o zdraví a o sexuálních reprodukčních právech (schválená 3. července 2002) jsou (mimo negativní a sporná tvrzení) pozitivní tvrzení jako: nutnost sexuální výchovy, která má být nabízena diferencovaným způsobem (článek 16) podle věku a podle různých sexuálních uspořádání dívek a chlapců a podle holistického (celkového) a pozitivního charakteru při věnování pozornosti psychosociálním a biomedicínským aspektům a na základě vzájemné úcty a smyslu pro zodpovědnost (článek 17).
- Zvláště je potřeba vychovávat ke studu.

PROČ JE POTŘEBNÝ STUD?

- Čistota vyžaduje stud. Ten je nedílnou součástí mírnosti. Stud chrání intimitu osoby. Spočívá v odmítnutí odhalení toho, co má zůstat skryté. Je zaměřen na čistotu, jejíž jemnost vyjadřuje. Řídí pohledy a gesta podle důstojnosti osob a jejich spojení.
- Stud chrání tajemství osob a jejich lásky. Nabádá k trpělivosti a k umírněnosti v milostných vztazích, vyžaduje, aby byly respektovány podmínky daru a definitivního závazku muže a ženy mezi sebou. Stud je slušnost, skromnost.

Inspiruje při výběru oděvu. Zachovává mlčení a obezřetnost tam, kde hrozí riziko morbidní zvědavosti. Stává se diskrétností.

- Existuje nejen stud citů, ale i těla. Staví se, například, proti vystavení lidského těla na odiv morbidní zvědavosti v jisté publicitě na veřejnosti nebo proti pobádání jistých masmédií, která chtějí proniknout k odhalení intimní důvěrnosti. Stud určuje jistý způsob žití, který souhlasí s tím, aby se odporovalo ponoukání módy a tlakům vládnoucích ideologií.
- Formy, které stud má, jsou různé od jedné kultury k druhé. Nicméně je vlastní člověku. Rodí se s probuzením svědomí jednotlivce. Učit studu děti a dospívající znamená probouzet v nich úctu k lidské osobě (KKC č. 2521-2554).
- Stud vyžaduje úctu k intimitě: jestliže dítě nebo mladý člověk vidí, že se respektuje jeho správná intimita, tak pozná, že se od něho očekává, že ukáže stejný postoj vůči druhým. Tímto způsobem se učí kultivovat vlastní smysl pro zodpovědnost vůči Bohu a tím rozvíjí svůj vnitřní život a zalíbení v osobní svobodě, což ho činí schopným milovat lépe Boha a druhé.

NB: Pro prohloubení se ve věci, čtěte následující dokumenty:

- KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE (KKC) č. 2331-2400;
- KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, DEKLARACE *LIDSKÁ OSOBA*, 1975, *NĚKTERÉ OTÁZKY SEXUÁLNÍ ETIKY*, 1976;
- MEZINÁRODNÍ TEOLOGICKÁ KOMISE, *SPOLEČENSTVÍ A SLUŽBA, LIDSKÁ OSOBA STVOŘENÁ K OBRAZU BOŽÍMU*, 2004 č. 32-39, 2044
- PAPEŽSKÁ RADA PRO RODINU, *LIDSKÁ SEXUALITA, PRAVDA A VÝZNAM*, 1995 (VS)
- GAUDIUM ET SPES (GS)

Poznámka – Citace z Katechismu katolické církve nebo Kompendia odpovídají v některých případech italskému vydání. Katecheze je zpracována podle předlohy vypracované Mons. Raffaello Martinelli (http://www.sancarolo.pcn.net/argomenti_nuovo/pagina0.html)
Katecheze naleznete: <http://spolotcepia.signaly.cz/>